Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-113/13

Azienda sanitaria locale n. 5 «Spezzino» jt
versus
San Lorenzo Soc. coop. Sociale
ja
Croce Verde Cogema cooperativa sociale Onlus

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Consiglio di Stato)

Eelotsusetaotlus — Patsiendiveoteenused — Siseriiklikud õigusnormid, mis sätestavad, et tervishoiuasutuste patsiendiveoga tegelemine delegeeritakse eelistatult registreeritud vabatahtlikele ühingutele, kes vastavad õigusaktides kehtestatud nõuetele — Kooskõla liidu õigusega — Riigihanked — ELTL artiklid 49 ja 56 — Direktiiv 2004/18/EÜ — Kombineeritud teenused, mis on loetletud nii direktiivi 2004/18 II A lisas kui ka II B lisas — Artikli 1 lõike 2 punktid a ja d — Mõiste „teenuste riigihange" — Rahalised huvid — Vastutasu, mis seisneb tekkinud kulude hüvitamises

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu otsus (viies koda), 11. detsember 2014

1. *Õigusaktide ühtlustamine — Ehitustööde, asjade ja teenuste riigihankemenetlused — Direktiiv 2004/18 — Kohaldamisala — Patsiendiveoteenuste raamleping, mida täidavad mittetulunduslikud vabatahtlikud ühingud, kellele hüvitatakse üksnes kantud kulud — Hõlmamine*

   (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/18, artikli 1 lõige 5)

2. *Õigusaktide ühtlustamine — Ehitustööde, asjade ja teenuste riigihankemenetlused — Direktiiv 2004/18 — Lepingute sõlmimine — Avalikustamise eeskirjad — Direktiivis või selle II B lisas nimetatud teenuste osas sätestatud piirmäärast madalama maksumusega riigihanked — Selget piiriülest huvi pakkuvad riigihanked — Hankijate kohutused*

   (ELTL artiklid 49 ja 56; Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/18, artiklid 21, 23 ja artikli 35 lõige 4 ning II B lisa)

3. *Eelotsuse küsimused — Vastuvõetavus — Vajadus esitada Euroopa Kohtule faktilise ja õigusliku raamistiku kohta piisavaid täpsustusi — Riigihankealase kohustuse ulatus*

   (ELTL artiklid 49, 56 ja 267; Euroopa Kohtu kodukord, artikkel 94)

4. *Asutamisvabadus — Teenuste osutamise vabadus — Piirangud — Siseriiklikud õigusnormid, mis sätestavad, et patsiendiveoga tegelemine delegeeritakse eelistatult registreeritud vabatahtlikele ühingutele — Lubamatus — Õigustatus — Vajadus säilitada rahvatervise huvides patsiendiveoteenuste korralduse finantstasakaalu — Lubatavus — Tingimus — Tulundusliku eesmärgi puudumine — Kontrollimine siseriikliku kohtu poolt*

   (ELTL artiklid 49 ja 56)

1. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 36–38)

2. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 40–42, 45 ja 46)

3. Riigihankealase eelotsusetaotluse puhul, mis käsitleb ELTL artiklitest 49 ja 56 tulenevate võrdse kohtlemise ja diskrimineerimiskeelu üldpõhimõtete ja läbipaistvuskohustuse kohaldamise küsimust, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus tuvastama asjaolud, mis võimaldavad Euroopa Kohtul kontrollida, kas põhikohtuasjas esineb nende põhimõtete kohaldamist õigustav selge piiriülene huvi. Euroopa Kohtu kodukorra artiklist 94 tuleneb, et Euroopa Kohus peab eelotsusetaotlusest saama ülevaate faktilistest andmetest, millel eelotsuse küsimused põhinevad, ning mis moel on need andmed eelotsuse küsimustega seotud. Seega tuleb selge piiriülese huvi kontrollimiseks vajalike läbi viia enne Euroopa Kohtusse pöördumist.

Eelotsusemenetluses siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu vahel valitseva koostöövaimu tõttu juhul, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole võimaliku kindla piiriülese huviga seoses eelnevalt mingeid asjaolusid tuvastanud, ei too see siiski kaasa eelotsusetaotluse vastuvõetamatust tingimusel, et Euroopa Kohus leiab hoolimata kõnealusest puudujäägist, talle esitatud toimikust tulenevate asjaolude alusel, et tal on võimalik anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarvilik vastus. Nii on see eelkõige juhul, kui eelotsusetaotlus sisaldab piisavalt asjakohaseid andmeid, hindamaks sellise huvi võimalikku olemasolu. Samas on Euroopa Kohtu vastus seotud tingimusega, et eelotsusetaotluse esitanud kohus võib tuvastada põhikohtuasjas esineva kindla piiriülese huvi üksikasjalikult kõiki põhikohtuasjas asjakohaseid tõendeid hinnates.

(vt punktid 47 ja 48)

4. ELTL artikleid 49 ja 56 tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus õigusnormid, mis sätestavad, et kiirabiveoteenuste osutamine delegeeritakse riigihankemenetlust korraldamata ja ilma igasuguse avalikustamiseta eelistatult lepingulistele vabatahtlikele ühendustele, tingimusel et nende ühenduste tegevust reguleeriv õiguslik ja lepinguline raamistik täidab tegelikku sotsiaalset ülesannet ning selle süsteemi aluseks olevat solidaarsuse ja eelarve tõhususe eesmärki.

Nimelt võib liikmesriik talle rahvatervise kaitsetaseme otsustamisel ja sotsiaalkindlustussüsteemi korraldamiseks antud kaalutlusõiguse teostamisel otsustada, et vabatahtlike ühingute kasutamine vastab kiirabiveoteenuste sotsiaalsele eesmärgile ja sobib selle teenusega seotud kulude ohjeldamiseks. Samas ei pruugi mitte ainult tõsine oht sotsiaalkindlustussüsteemi finantstasakaalule *per se* olla üldise huviga seotud ülekaalukas põhjus, millega saab õigustada teenuste osutamise vabaduse takistamist, vaid ka eesmärk säilitada rahvatervise huvides kõigile kättesaadavad tasakaalustatud meditsiini- ja haiglateenused võib samuti kuuluda rahvatervise huvides sätestatud erandi alla ulatuses, milles sellega aidatakse kaasa kõrgel tasemel tervisekaitse saavutamisele.

Selles osas on aga nõutav, et vabatahtlikud ühingud selle ülesande täitmise raames ei taotleks muid eesmärke, kui solidaarsus ja eelarve tõhusus; et need ei saaks teenuste osutamisest mingit tulu, välja arvatud hüvitised teenuste osutamise muutuv-, püsi- ja pidevkulude eest, millest ühingu liikmed ei saa mingit tulu. Kuigi töötajate kasutamine on lubatud, sest ilma selleta oleks neil ühendustel peaaegu võimatu tegutseda mitmes valdkonnas, kus saaks solidaarsuspõhimõtet kohaldada, peab nende ühenduste tegevus rangelt järgima nende suhtes liikmesriigi seadustes sätestatud nõudeid.

Eelotsusetaotluse esitanud kohus peab enne andma kõik vajalikud hinnangud, et kontrollida, kas asjaomane kiirabiveoteenuse korraldamisviis täidab tegelikku sotsiaalset ülesannet ning selle süsteemi aluseks olevat solidaarsuse ja eelarve tõhususe eesmärki.

(vt punktid 57, 59, 61, 63, 65 ja resolutsioon)